

Vastaus Minna Räsänen ja Jari Sainion sekä 41 muun valtuutetun aloitteeseen tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinointia ja valvontaa

VD/7859/00.02.00.03/2024

TeA/AK/HW/JI/JA/KV/JT/MT/JK

Minna Räsänen ja Jari Sainio sekä 41 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla, erityisesti pientaloalueilla, on viime vuosina toteutettu lukuisia kaivuutöitä katuverkostossa ja kunnallistekniikassa. Nämä projektit aiheuttavat usein merkittävää haittaa asukkaille ja liikenteelle. Ongelmana on erityisesti se, että samat kadut avataan toistuvasti lyhyen ajan sisällä eri hankkeiden vuoksi, mikä heikentää katujen kuntoa, lisää kustannuksia ja haittaa asukkaiden arkea.

Toistuvien kaivuutöiden ongelmat. Kaupungin infrastruktuurin kehittäminen on tärkeää, mutta toistuvat kaivuutyöt samassa paikassa johtavat usein turhiin häiriöihin. Esimerkiksi vesijohtojen, sähkökaapeleiden, viemäriputkien ja yhä useammin myös eri valokuituyhtiöiden tekemät kaivuutyöt eri aikoina aiheuttaa seuraavia ongelmia:

- Liikenteen ruuhkautumista ja heikentyneitä kulkuyhteyksiä
- Katujen kunnan heikkenemistä toistuvan avaamisen seurauksena
- Asukkaiden arjen vaikeutumista, erityisesti perheille ja ikääntyville huonontuneiden kulkuyhteyksien vuoksi

Esitämme seuraavia toimenpiteitä kaivuutöiden valvonnan ja koordinoinnin kehittämiseksi:

1. Kaupunki luo kaivuutöihin keskitetyn koordinointijärjestelmän

Kaupungin tulee kehittää järjestelmä, johon kaikki kaivuutöitä koskevat suunnitelmat ja aikataulut kirjataan. Tämä mahdollistaa eri hankkeiden tehokkaan yhteensovittamisen. Järjestelmän avulla voidaan varmistaa, että sama katu avataan vain kerran tarpeen mukaan.

2. Tiivistetään yhteistyötä urakoitsijoiden kesken

Kaupungin eri toimialojen, ulkopuolisten urakoitsijoiden ja valokuituyhtiöiden tulee tehdä yhteistyötä, jotta päällekkäiset kaivuutyöt samoilla alueilla voidaan välttää. Kaupungin on edellytettävä lupaprosesseissaan urakoitsijoita mahdollisten ongelmien vaikuttavuusarvioita ja suunnitelmat niiden estämiseksi

3. Selkeä aikataulutus ja ennakoitavuus

Kaivuutöiden aikarajat tulee määritellä tarkasti, ja hankkeiden suunnittelussa tulee varmistaa, että kaikki samalle alueelle suunnitellut työt toteutetaan mahdollisimman yhtenäisesti.

4. Tehostetaan valvontaa ja luodaan laatukriteerit

Kaupungin on huolehdittava kaivuutöiden tehokkaasta valvonnasta projektin kaikissa vaiheissa. Kaikkien projektien tulee olla kaupungin valvonnassa alusta loppuun saakka, jotta voidaan varmistaa työn laadukas toteutus ja vähentää virheistä johtuvia lisäkustannuksia. Huonosti toteutetut tai puutteellisesti valvotut kaivuutyöt voivat johtaa korjaustarpeisiin, jotka kuormittavat kaupungin budjettia ja aiheuttavat asukkaille lisähaittoja.

5. Parannetaan tiedottamista ja asukasviestintä

Kaupungin tulee tiedottaa asukkaille kaivuutöistä selkeästi ja ajoissa. Asukkaille on tarjottava kattavat tiedot työn aikataulusta, vaikutuksista ja etenemisestä.

Tämän valtuustoaloitteen allekirjoittajat esittävät, että kaupungin tulee kehittää kattavat toimenpiteet, joilla kaivuutöiden aiheuttamat haitat minimoidaan ja katujen elinkaarta pidennetään. Parempi koordinointi ja valvonta eivät ainoastaan paranna asukkaiden elämänlaatua, vaan myös vähentävät kaupungille koituvia kustannuksia pitkällä aikavälillä.”

Kaupunginvaltuusto 18.11.2024 § 23

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Minna Räsänen ja Jari Sainion sekä 41 muun valtuutetun aloite tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinointiä ja valvontaa

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

1. Kaupunki luo kaivuutöihin keskitetyn koordinointijärjestelmän

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) mukaan kadulla ja muulla yleisellä alueella tehtävästä työstä on ilmoitettava kunnalle. Tämä niin kutsuttu kaivuilmoitus jätetään Vantaalla käsiteltäväksi sähköisen Lupapiste-asiointipalvelun kautta.

Lupapisteestä on rakennettu integraatio Vantaan kaupungin maankäytön tietojärjestelmään MATTIIN, jonka välityksellä muun muassa kaivuhankkeeseen liittyvät paikkatietoaineistot saadaan kaupungin karttapalveluihin. Lupapiste ja MATTI toimivat kaupungin lupapalveluiden asiantuntijoiden ja valvojien työkaluina, ja tehostavat töiden yhteensovittamista.

2. Tiivistetään yhteistyötä urakoitsijoiden kesken

Kaupunki ei voi nykyisen lainsäädännön puitteissa pakottaa urakoitsijoita toteuttamaan hankkeitaan yhteiskaivuna, vaikkakin tähän voimakkaasti kannustetaan. Verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annettu laki (L 276/2016) ei nykyisessä muodossaan kuitenkaan käytännössä huomioi kuntaa yhteisrakentamisen osapuolena.

Verkkotoimijoiden pitää toimittaa rakennussuunnitelmansa hyvissä ajoin Traficomien ylläpitämään Verkkotietopiste-palveluun, jonka tarkoituksena on jakaa tietoa muille rakentamista suunnitteleville. Tätä yhteisrakentamislakiin perustuvaa veloitetta noudatetaan kuitenkin toistaiseksi heikosti (Traficomien uutinen 21.10.2024). Operaattoreiden näkökulmasta ongelmia yhteiskaivuiden järjestämisessä aiheuttavat aikataulujen yhteensovittaminen sekä toimintaan liittyvät liikesalaisuudet.

3. Selkeä aikataulutus ja ennakoitavuus

Urakoitsija on velvollinen määrittelemään tekemänsä kaivuilmoituksen yhteydessä työlle arvioidun työajan. Kaupunki perii aikaan, alueen laajuuteen ja alueen keskeisyyteen perustuvan kohtuullisen maksun alueen tilapäisestä käyttämisestä työmaana, jos alue rajataan pois yleisestä käytöstä.

Suurimmat haasteet katutöiden valmiiksi saattamisessa liittyvät yleensä töiden seurauksena vahingoittuneiden alueiden ennallistamiseen. Asfaltointi tilataan käytännössä aina aliurakkana, jolloin työ voi viivästyä esimerkiksi materiaalien saatavuusongelmien tai aliurakoitsijan työjonon ruuhkautumisen seurauksena.

4. Tehostetaan valvontaa ja luodaan laatukriteerit

Vantaalla on samanaikaisesti käynnissä keskimäärin useita satoja erikokoisia kaivuhankkeita eri vaiheissaan. Kaupunkiympäristön toimiala ei voi osoittaa henkilöstöä näiden hankkeiden jatkuvaan valvontaan, joten urakoitsijalla on merkittävä vastuu omien töidensä järjestämisestä ja valvonnasta annettujen ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Kaupungin katujen ja puistojen palvelualueen omat lupavalvojat huolehtivat ensisijaisesti yleisten alueiden kaivuhankkeisiin liittyvästä aloitus- ja lopetuskatselmoineista, joiden yhteydessä dokumentoidaan yleisillä alueilla havaitut puutteet sekä tarvittaessa määrätään korjaamaan ne. Tämän lisäksi valvojat puuttuvat muun muassa työn aikana havaittuihin puutteisiin esimerkiksi palautepalvelun kautta toimitettujen kuntalaispalautteiden perusteella.

Katujen ja puistojen palvelualue on vuoden 2024 lopulla alkanut myös ottaa erityisesti suuremmista työkohteista asfalttinäytteitä, joiden avulla voidaan todentaa ennallistamisen noudattavan annettuja ohjeita. Myös muita teknisiä ratkaisuja valvonnan laajentamiseksi selvitetään aktiivisesti.

Erilaisista kaivuhankkeista ja muista katutöistä yleisille alueille piilevästi syntyvää korjausvelkaa ei ole erikseen tutkittu tai kartoitettu. Kaivuhankkeen tilaaja sekä urakoitsija vastaavat kuitenkin täysimääräisesti kaivuhankkeesta syntyneiden vahinkojen korjaamisesta eli ennallistamisesta sekä työn kustannuksista. Kaupungille ei näin ollen synny ennallistamisesta ainakaan suoraan merkittäviä lisäkuluja.

Pääkaupunkiseudulla katutöiden suorittamiseen liittyviä asioita käsitellään Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kehitystyöryhmässä, joka vastaa yhteistyössä Suomen Kuntatekniikan yhdistyksen kanssa muun muassa pääkaupunkiseudun yhteisen katutyöohjeen päivittämisestä sekä valtakunnallisen katutyökoulutuksen jatkokehittämisestä.

5. Parannetaan tiedottamista ja asukasviestintä

Vastuu tiedottamisesta on ensisijaisesti kaivuutöistä vastaavilla urakoitsijoilla ja työt tilanneilla operaattoreilla tms., mutta myös Kaupunkiympäristön toimiala osaltaan pyrkii parantamaan viestintää.

Kaupunginhallitus 18.6.2025 § 32

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutetuille Minna Räsänen ja Jari Sainio sekä 41 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle kaupunkiympäristön toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 42

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutetuille Minna Räsänen ja Jari Sainio sekä 41 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle kaupunkiympäristön toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Liite:

- allekirjoitettu Minna Räsänen ja Jari Sainion sekä 41 muun valtuutetun aloite tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinoitua ja valvontaa

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Katujen ja puistojen palvelualueen lupapalveluiden tiimi on tarkistanut valtuustoaloitteen jättämisen jälkeen lupaehtojaan katu- ja puistoalueilla tehtävien katutöiden osalta.

Sijoituslupien ehdoissa kiinnitetään jatkossa huomiota yhteistyömahdollisuuksien selvittämiseen ennen töiden aloittamista, jotta vältetään tarpeettomilta uusintakaivuilta samalla alueella. Työlupien ehdoissa korostetaan jatkossa työalueen vaikutuspiirin asukkaiden sekä työalueella liikkuvien ajantasaisista tiedottamista ja ohjaamista.

Sijoitus- ja kaivulupien ehtoihin lisätään seuraava kohta:

Hankkeeseen ryhtyvä on velvollinen ennen työn aloitusta selvittämään yhteisrakentamismahdollisuudet muiden alueella kaivutöitä suorittavien kanssa, ja suorittamaan mahdollisuuksien mukaan kaivutyöt yhteiskaivuuna.

Kaivutöiden ehtoihin lisätään seuraava kohta:

Urakoitsija on velvollinen tiedottamaan tulevista töistä ennakoivasti töiden vaikutusalueella oleville kiinteistöille. Tiedotteeseen on kirjattava töiden syy, arvioitu aloitus- ja valmistumisaika sekä työmaan tai työmaasta vastaavan yhteystiedot. Tiedotus voidaan hoitaa myös töiden vaikutusalueella jäävien katujen molempiin päihin asennettavilla tilapäisillä työmaakylteillä, kun kylteistä on todettavissa edellä mainitut tiedot.

Jos työskentelystä aiheutuu yksittäiselle kiinteistölle merkittävämpää tilapäistä haittaa esimerkiksi kiinteistön ajoyhteyden katkeamisen muodossa, on urakoitsija velvollinen tiedottamaan kyseistä kiinteistöä tulevasta haitasta hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista.

Kadun katkaisusta tulee tiedottaa katkaisun vaikutusalueelle jääviä kiinteistöjä.

EU:n gigabittiasetuksen (GIA) tavoitteena on parantaa nopeiden tietoliikenneyhteyksien saatavuutta siten, että kaikilla EU:n alueilla olisi gigabitin yhteydet käytettävissä vuoteen 2030 mennessä. Asetuksella pyritään yhtenäistämään infrastruktuurin yhteisrakentamisen ja -käytön pelisääntöjä sekä yksinkertaistamaan muun muassa lupamenettelyjä. Traficom valmistelee parhaillaan gigabittiasetukseen liittyviä teknisiä ratkaisuja yhteistyössä kuntien ja yhdyskuntateknisiä laitteita sijoittavien toimijoiden kanssa. Vantaan kaupunkiympäristön toimiala seuraa ja osallistuu tähän kehitystyöhön, jotta voidaan välttää tarpeettomien ja päällekkäisten järjestelmien syntyminen.

Yleisten alueiden hinnastoa tarkistetaan sijoituslupien käsittelystä, yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamisesta sekä katutöiden valvonnasta perittävien maksujen osalta.

Lupapalvelut on tehnyt yhteistyötä katualueilla työskentelystä ja töiden valvonnasta Vantaan kaupungin kaupunkiturvallisuuksiin poliisikoordinaattorin kanssa. Lupapalvelut on suunnitellut Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen kanssa yhteisten valvontapäivien järjestämistä vuodelle 2026.

Valtuustoesityksen esittämä valvonnan tehostaminen edellyttää lisäresursseja. Lupapalveluiden käytettävissä on ollut vuonna 2025 yksi määräaikainen työntekijä yleisille alueille myönnettyjen työ- ja käyttö lupien sekä luvattoman maankäytön valvonnassa. Lupapalveluiden toivomille lisäresursseille ei ole myönnetty määrärahoja ensi vuodelle.

Kaupunginhallitus 1.12.2025 § 18

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutetuille Minna Räsänen ja Jari Sainio sekä 41 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle kaupunkiympäristön toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 15.12.2025 § 16

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- allekirjoitettu Minna Räsänen ja Jari Sainio sekä 41 muun valtuutetun aloite tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinoitua ja valvontaa

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)